

Gemeente Medemblik

Registratie: PI-16-87514/Z-16-65050

Datum ontvangst: 18 april 2016

Raads- en commissieleden
van de gemeenten
Medemblik, Opmeer, Koggenland, Enkhuizen,
Stede Broec en Drechterland.

DATUM: 12 april 2016
BEHANDELD DOOR: R. de Jonge
ONDERWERP: Het ontwikkelhuis

KENMERK: 16W069/as/hb
DOORKIESNUMMER: 0228 743 944 tst. 204
E-MAIL: rdjonge@westfriesebibliotheken.nl

Geachte raads- en commissieleden,

Met veel plezier presenteren wij u onze visie op de toekomst van de bibliotheken.

"Het Ontwikkelhuis" Het sociale culturele en maatschappelijke Hart van Westfriesland.

Enthousiast over de uitgangspunten voor een Westfrieze cultureel netwerk, werkt de bibliotheek met nieuwe energie aan haar toekomst. Naast de kernactiviteiten en projecten die u al kent, werken we aan een nieuwe positie voor de bibliotheken in het cultureel en sociaal domein. We zoeken naar samenwerking met culturele partners, regionale en lokale verenigingen en organisaties. Het Ontwikkelhuis als plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar informatie en deskundigheid gehaald kan worden en waar je een stap verder komt als je ondernemer bent, wat ouder wordt, vrijwilliger bent, op zoek bent naar een baan of gezellig aan de koffie mensen wilt ontmoeten.

Met de informatie, kennis en deskundigheid van de bibliotheek en samen met de sociaal culturele partners willen we op weg naar een flexibele publieke netwerkorganisatie, die antwoord geeft op de regionale en lokale vragen en initiatieven.

De bibliotheek is ook gesprekspartner in de voorbereiding van het nieuwe Westfries cultureel netwerk. Ideeën ontvouwen zich vanuit het netwerk en vanuit de bibliotheken. Wij hopen op een snelle en enthousiaste samenwerking met de gemeenten en de andere culturele partners.

Rosalie de Jonge zal voor de Westfrieze Bibliotheken de verdere uitwerking van onze toekomst en de ontwikkelingen in het Westfries cultureel netwerk voor haar rekening nemen. Zij gaat de externe contacten met de gemeenten en samenwerkingspartners onderhouden. Zij is te bereiken via rdjonge@westfriesebibliotheken.nl

Het nieuwe bestuur van de Westfriese Bibliotheken gaat de ontwikkelingen voor de bibliotheken en het cultureel netwerk nauwlettend volgen.
Heel graag blijven we ook met u in contact over de toekomst.

Met vriendelijke groet,

Mw. A.F.T. Streumer
Voorzitter Stichtingsbestuur

Email: astridstreumer@gmail.com

Bijgevoegd vindt u "het Ontwikkelhuis" voor de fracties in uw gemeenteraad.

Het ontwikkelhuis

Het sociale-culturele-maatschappelijke Hart
van Westfriesland

Positionpaper: De Westfrieze Bibliotheken als kloppend Hart van Westfriesland

“Verleden heb je, toekomst moet je maken.” **Marc Andries**

Het Ontwikkelhuis

In 2016 eindigt het convenant tussen de Westfriesche Bibliotheek en de Westfriesche gemeenten. Eveneens eindigt gedeeltelijk de cultuureducatie. De colleges van B&W van Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Opmeer en Medemblik hebben nagedacht over de toekomstige invulling van de bibliotheek in Westfriesland. De behoefte aan een ondernemende, maatschappelijke bibliotheek die tred houdt met de landelijke ontwikkelingen vertaalt zich in een regionale samenwerking en de intentie te komen tot een Westfries Cultureel Netwerk. Een regionale voorziening waarin het bibliotheekwerk, muzikale, beeldende, theatrale vorming en mogelijk andere culturele en creatieve organisaties een plek krijgen. Juist de bibliotheek kan in dit netwerk bijdragen aan een levendige en aantrekkelijke Westfriesche regio.

Westfriesche Bibliotheken als Westfriesche cultureel netwerk

Volgens het rapport van commissie Cohen: *“Bibliotheek van de toekomst voor kennis, contact en cultuur”*, is de opdracht van de bibliotheek; burgers ondersteunen en faciliteren in hun algehele toerusting, zodat zij kunnen meedoen en bijdragen aan de participatie en kennissamenleving. De commissie formuleert vijf speerpunten:

1. Lezen is de basis

De primaire taak begint bij lezen in brede zin. Het is de basis voor het verwerven van kennis en stimuleert verbeeldingskracht en creativiteit.

2. Stimulerende leeromgeving

Voor mensen die het formele onderwijs hebben verlaten en zich in de loop van hun leven verder willen ontwikkelen, is de bibliotheek een plaats voor persoonlijke ontwikkeling.

3. Toegang tot informatie

Naast lezen is ICT-geletterdheid een basisvaardigheid voor deelname aan de samenleving en het kunnen verwerven en uitwisselen van kennis.

4. Dynamische ontmoetingsplek

In een samenleving die individualiseert, biedt de bibliotheek bij uitstek een plaats voor ontmoeting in stad, wijk of dorp. Bouwen aan kennis kan niet zonder sociaal-culturele plaatsen van samenkomst.

5. Link met de lokale gemeenschap

De fysieke plek zorgt voor de lokale inbedding van de bibliotheek. Alleen al door er te zijn voor alle inwoners, leden en niet-leden van een gemeenschap; te voorzien in een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en zich onderdeel kunnen voelen van die gemeenschap.

De commissie concludeert dat de openbare bibliotheek zich vanaf haar oorsprong in het begin van de 20ste eeuw heeft gericht op de ontwikkeling en ontplooiing van individu en samenleving. Die basis blijft ook voor 2025 onveranderd. Wel zal de bibliotheek in de komende jaren de wijze waarop zij haar opdracht invult moeten verschuiven. Naarmate (digitale) informatie steeds makkelijker vindbaar is, neemt de noodzaak af om als Bibliotheek een eigen omvangrijke collectie beschikbaar te stellen. De bibliotheek kan zich in de toekomst meer richten op het tot stand brengen, stimuleren en faciliteren van waardevolle verbindingen. Dit betekent nadenken en zoeken naar nieuwe wegen om de wettelijke kerntaken vorm te geven. De Westfriesse bibliotheken, Cultureel Netwerk en gemeenten vinden elkaar op bovengenoemde speerpunten.

Win-Win

De Westfriesse Bibliotheek als grootste publieke culturele voorziening in de regio biedt interessante mogelijkheden voor de ontwikkeling van het Westfries cultureel netwerk. Andersom geldt hetzelfde; het netwerk biedt interessante kansen en mogelijkheden voor de bibliotheek.

De Westfriesse Bibliotheek kan met haar vestigingen verspreid over de regio en faciliterend aan zes gemeenten als een ontmoetingsplaats- of markt dienen. Een ontmoetingsmarkt als een Hart van Westfriesland die vanuit het lokale, sociale, culturele en welzijnsdomein in co creatie tot stand komt.

Hart van Westfriesland

De bibliotheek is bekend als een plek waar kennis en informatie samenkomt; een plek waar men zich actief met kennis en informatie kan verrijken. De bibliotheek wordt een zichtbare netwerkpartner op regionaal en lokaal niveau. Op het gebied van cultuur, educatie, welzijn en onderwijs speelt zij een onmisbare rol.

Samengevat betekent het een ontwikkeling naar een eigentijds modern, sociaal-cultureel ontwikkelhuis. De vestingen bieden meerwaarde op in stad, dorp en wijk en draagt zo bij aan de gemeenschapsvorming. Welke bijdrage levert de bibliotheek aan het *Hart* van Westfriesland?

“Van het lezen van citaten wordt men niet erudiet.” Harry Starren

De Westfriese Bibliotheek is in de regio de afgelopen periode verschillende activiteiten, projecten en samenwerkingen aangegaan. Belangrijk is dat de bibliotheek zich van *onzichtbaar* naar *zichtbaar* gaat ontwikkelen. De volgende initiatieven laten op lokaal niveau zien hoe zij op verschillende deelgebieden actief is.

Hart van Medemblik

Luiletterland laat kinderen zien hoe leuk het is in de bibliotheek en hoe leuk lezen kan zijn. Luiletterland wordt door de medewerkers van de bibliotheek georganiseerd, maar grootste succes is de samenwerking met lokale ondernemers. Zo heeft Scholengemeenschap De Dijk een proefjesmiddag georganiseerd tijdens de Kinderboekenweek, de Muziekschool een muzikale middag en het Hoogheemraadschap een informatie-inloop over water.

Hart van Koggenland

Onlangs is feestelijk het nieuwe Gezondheidscentrum De Goorn en de vernieuwde bibliotheek op de Dwingel geopend. Tijdens de landelijke: “*Open dag van de Zorg*”, zijn verschillende activiteiten georganiseerd. Tegelijkertijd konden bezoekers kennis maken met de nieuwe locatie van de bibliotheek, huisartsenpraktijk, apotheek, fysiotherapeut, thuiszorg, diëtist, huidtherapeut, mensendieck en kinderoefentherapeut.

Hart van Stede Broec

Organiseert een *Netwerkcafé* voor Werkzoekenden in de bibliotheek Stede Broec. Met ingang van maart 2016 begeleidt de bibliotheek elke maand een netwerkbijeenkomst waar werkzoekenden ervaringen, tips en kennis kunnen uitwisselen volgens het principe van train de trainer.

Hart van Drechterland

Bibliotheek Hoogkarspel heeft haar vestiging aangepast om samenwerking met Het Streekpunt mogelijk te maken. Het Streekpunt biedt gezelligheid en ondersteuning aan *senioren* en wil een ontmoetingsplek zijn. De de bibliotheek betekent dit initiatief een vanzelfsprekende aanvulling. Haar vestiging biedt mogelijkheden voor ontspanning en rust met een ruime keuze aan lectuur en literatuur. Steeds vaker worden gezamenlijk activiteiten op het gebied van digitale vaardigheden voor ouderen (veilig internetten, een basiscursus digitale vaardigheid, verschil tussen en gebruik van tablets, smartphones en laptops) al dan niet in samenwerking met Seniorweb. Naast de al bestaande samenwerking met *Speel-o-theek* en *WonenPlus* vormt Het Streekpunt een derde partner. Hiermee is een eerste stap naar een netwerkvorming gezet en multifunctioneel gebruik een feit.

Hart van Enkhuizen

Boek in Beeld: “Kom de film *Knielen op een Bed Violen van Siebelink* zien bij Cinema Enkhuizen in de idyllische Drom. Na afloop is scenarist Heinen aanwezig om in gesprek te gaan met het publiek over het boek versus de film.” Boek in Beeld is een samenwerking tussen de Westfrieze bibliotheek en Cinema Enkhuizen rond boekverfilmingen. Tijdens de nazit is gelegenheid om met filmmakers of andere relevante deskundigen in gesprek te gaan over het boek versus de film. Het boek is ook beschikbaar als luisterboek in de Luisterbieb App.

Hart van Opmeer

Met Internationale Vrouwendag wordt jaarlijks wereldwijd aandacht gevraagd voor de positie van de vrouw in de maatschappij: haar rechten en haar krachten. De avond van de ondernemende vrouw is een gezamenlijk initiatief van de Westfrieze Bibliotheek, KVG en Vrouwen van Nu. Internationale vrouwendag 2016: “*de kracht van de ondernemende vrouw*.” Acht ondernemende vrouwen van Westfriesland vertellen kort en krachtig, over hun eigen onderneming: waarom doen zij wat ze doen en hoe krijgen ze het ondernemen voor elkaar?

Meer connectie, meer verbinding

Het kloppend *Hart* zorgt voor verbinding tussen de bezoeker en organisatie. Het programmeren van verschillende activiteiten vanuit sociaal, cultureel, welzijns- en sociaal domein zal ertoe leiden dat steeds meer bezoekers voor activiteiten naar een bibliotheekvestiging komen. Door vestigingen multifunctioneel in te richten, dalen eveneens de kosten van huisvesting en kan nieuwe verbinding ontstaan tussen samenwerkende partners uit verschillende domeinen.

Ondernemen

De Westfrieze Bibliotheek als grootste regionale netwerkpartner wil toegroeien naar een succesvolle en ondernemende organisatie. Het gaat om cultureel-maatschappelijk ondernemerschap. Lef, alertheid en creativiteit, waarbij de directie leidinggeeft aan ondernemende medewerkers. Er worden actief kansen voor bezoekers, gemeenten en andere stakeholders onderzocht, gecreëerd en benut. De bibliotheek biedt ondernemers, start-ups, winkeleigenaren of ZZP'ers de mogelijkheid hun kennis en vaardigheden te verbeteren. Denk aan een spreekuur voor ondernemers, trainingen en lezingen over klantenwerving, boekhouden, effectief computergebruik en de inzet van social media voor de PR en bedrijfsvoering.

Minder collectie, meer connectie

Cultureel ondernemerschap betekent bouwen aan een Lean & Mean collectie en zoeken naar mogelijkheden voor het genereren van eigen inkomsten. Op dit moment is de verhouding tussen subsidie en eigen inkomsten 81% versus 19%. Zelffinanciering ofwel het ontwikkelen van een *Earned Income* strategie is voor de Westfrieze bibliotheek (als non-profit organisatie) actueel. Voordelen van het ontwikkelen van Earned Income strategie zijn:

- Minder afhankelijkheid van subsidies en donaties
- Met zelffinanciering kan de bibliotheek de dienstverlening/activiteiten uitbreiden en meer maatschappelijke en culturele impact realiseren
- Zichtbaarheid van de bibliotheek vergroten
- Klanten die producten/diensten afnemen zijn potentiële nieuwe donateurs en partners en kunnen het draagvlak voor de bibliotheek vergroten
- De Westfrieze Bibliotheek gaat beter presteren en wordt ondernemender door het verkopen van producten en diensten of samenwerking met bedrijven. Door de marktplaats te betreden, ontwikkelt de bibliotheek nieuwe kennis en vaardigheden

“Ik stel mij het paradijs voor in de vorm van een bibliotheek.” **Jorge Luis Borges**

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet, de Wsob van kracht geworden. In deze wet is vastgelegd dat iedere Nederlander toegang heeft tot een openbare bibliotheek, zowel in fysieke als digitale vorm. Met de invoering van een landelijk netwerk is de positionering van bibliotheekorganisaties (momenteel 158) versterkt. Daarmee is de bibliotheek als openbare voorziening met vrije toegang tot informatie, cultuur en educatie voor jong en oud (ongeacht achtergrond of opleiding) gewaarborgd. De Westfriese Bibliotheek is in die zin deelnemer van het landelijk netwerk. Voordeel voor bezoekers vanuit gemeenten in de regio Westfriesland is dat zij gebruik kunnen maken van de landelijke en provinciaal ontwikkelde diensten en producten. Denk hierbij aan de digitale landelijke bibliotheek en E-books. Ook kan de bibliotheek als deelnemer van het landelijk netwerk gebruik maken van en meedoen met collectieve campagnes.

De campagnes (projecten, activiteiten en evenementen) waaraan de bibliotheek actief deelneemt:

De Boekenweek

De Boekenweek is een sinds 1932 jaarlijks terugkerende week van tien dagen in maart ter promotie van het boek. De 81ste editie van de Boekenweek vindt plaats in maart 2016.

Kinderboekenweek

Tijdens de Kinderboekenweek staat een bepaald thema of onderwerp centraal. De 62ste editie van de Kinderboekenweek vindt plaats in oktober 2016.

De Maand van het Spannende Boek

De Maand van het Spannende Boek is een themamaand om de literaire genres van; spannende boeken, detectives en thrillers te promoten en wordt georganiseerd door Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. (CPNB)

Nederland Leest

Nederland Leest is een evenement dat lezen van boeken aanmoedigt. De inmiddels 10de editie vindt plaats in de maanden oktober en november 2016 en wordt eveneens georganiseerd door CPNB. Het evenement is gebaseerd op een Amerikaans initiatief onder de noemer: "One Book, One City". Het doel is een discussie op gang brengen over een bepaald boek. Het boek kan in de verschillende bibliotheekvestigingen gratis worden afgehaald.

Nationale Voorleesdagen

De Nationale Voorleesdagen 2016 vinden plaats in januari en februari. Tijdens deze dagen staat het voorlezen aan jonge kinderen tot zes jaar centraal.

Met gebruikmaking van de collectieve campagnes kan de Westfriesche Bibliotheek per campagneonderdeel lezen bevorderen en basisvaardigheden onder de aandacht brengen en verbinden met het sociaal domein. Zo kan de Maand van het Spannende Boek gekoppeld worden aan een voorlichtingsbijeenkomst over Veilige Buurt apps. Ook kunnen collectieve boekencampagnes aansluiten bij campagnes in het zorg domein: Week van de Opvoeding, Dag van de Palliatieve Zorg, Mantelzorg, Open Dag van de Zorg.

Tot slot. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het lokale bibliotheekwerk, de provincie voor de ondersteuning daarvan. Het Rijk is verantwoordelijk voor het stelsel als geheel en voor de digitale bibliotheek. De drie overheden zijn uiteindelijk gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele bibliotheekwerk.

De 5 kernfuncties

Belangrijk is, dat de Westfriesche Bibliotheek denkt en zoekt naar *nieuwe* wegen voor de invulling van haar wettelijke kerntaken. Het gaat hierbij om een keuze, die past bij de wensen van de huidige samenleving. De kernfuncties hebben betrekking op:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Mogelijkheden bieden voor de ontwikkeling van educatie;
3. Het bevorderen van lezen en kennismaken met literatuur;
4. Het organiseren van ontmoeting en debat;
5. Het laten kennis maken met kunst en cultuur.

Kernfuncties

In de branchestrategie: “*De Bibliotheek levert waarde*”, hebben leden van de Vereniging Openbare Bibliotheken de drie kernfuncties van de bibliotheek “Lezen, Leren en Informeren” vastgesteld. Ondersteunend daaraan “Cultuur, Ontmoeting en Debat”. In aansluiting op landelijke keuze en de lokale en regionale ontwikkelingen heeft de Westfriesche Bibliotheek als kernfuncties gekozen: “Lezen, Leren en Verbinden” en die vertaald naar drie programmalijnen. Tegelijkertijd blijft de bibliotheek aandacht houden voor haar gebruikelijke dienstverlening zoals het opbouwen en beheren van schriftelijke en digitale collecties en haar uitleenfunctie. De Westfriesche Bibliotheek geeft hiermee invulling aan de vijf kernfuncties en het maatschappelijk belang.

Programmalijn 1: Lezen

Lezen vormt de basis voor kennis, stimuleert verbeeldingskracht en creativiteit. De bibliotheek stimuleert het lezen, organiseert en ondersteunt activiteiten voor jong en oud met betrekking tot leesbevordering.

Collectie

In de afgelopen jaren heeft de Westfriese Bibliotheek de omvang van de streefcollectie naar beneden bijgesteld van 2 banden naar 1,5 band per inwoner in 2016. Rekening houdend met de doorlooptijd voor een boek van gemiddeld 10 jaar, zal het effect op de collectie in 2020 zichtbaar worden. Door vervanging van fysiek naar digitaal zal de collectie in 2017 verder dalen naar 1.0 band per volwassene en 3.5 band per 0-14 jarige. Met gebruikmaking van provinciale titelspreiding en roulatie worden lokale collecties regelmatig vervangen en de (titel) spreiding gewaarborgd. De vraag rijst hoe de fysieke en digitale bibliotheek zich tot elkaar verhoudt. Hoewel een groot deel overgaat naar digitale kanalen zullen uiteindelijk beide domeinen niet los van elkaar, maar aanvullend op elkaar gaan functioneren. Beide versterken en verrijken elkaar en in beide wordt men uitgenodigd tot het gebruik van de ander. De geïntegreerde benadering biedt meer kansen, mogelijkheden en ervaringen voor bezoekers van bibliotheken in Westfriesland.

BoekStart baby's

BoekStart is vanuit een lees bevorderingsprogramma ontwikkeld dat bestaat uit BoekStart voor baby's en BoekStart in de Kinderopvang. Ouders voelen en lezen en praten samen met hun baby over het boek. Ook stimuleren ouders hiermee de taalontwikkeling van hun kind op zeer jonge leeftijd. In samenwerking met zes Westfriese gemeenten ontvangen ouders van pasgeboren baby's een gratis Boekstart *koffertje*. In dit koffertje zit een knisperboekje, een liedjesboek met cd en een informatiepakket over lezen met baby's en peuters. Een manier waarmee een goede start vol leesplezier wordt aangemoedigd. Facebook en WhatsApp bieden, ter aanvulling, de mogelijkheid tot uitwisseling van ervaringen.

BoekStart Kinderopvang

In 2015 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden van BoekStart voor baby's naar BoekStart in de kinderopvang. Het doel hiervan is dat ook de allerjongsten via de kinderopvang in aanraking komen met boeken en voorlezen. Op deze manier is de bibliotheek nauw betrokken bij de kinderopvang in de regio.

Biebclubs

Biebclubs zijn speciaal voor én door kinderen. Bij bieclubs denk je aan kinderparticipatie. Kinderen uit de club hebben inspraak en eigen initiatieven worden gehoord en uitgevoerd. Kinderen weten vaak beter wat andere kinderen leuk vinden. Zo wordt in de Biebclub de uitlending, verzorgd door kinderen van de bovenbouw. Bovendien ontwikkelen zij 21st century skills.

In West-Friesland zijn momenteel 15 bieclubs actief in scholen en dorshuizen. In totaal werken 200 kinderen en 10 vrijwilligers mee aan dit project. Binnen de club worden leuke (talige) activiteiten of een feestelijke uitlending voor de hele school georganiseerd. Biebclubs zijn te vinden in de gemeente Medemblik, Koggenland en Drechterland. De Biebclub is de plek waar het gebeurt; Een great place to be!

Speerpunten programmalijn Lezen

- BoekStart kinderopvang naar regionale dekking
- Aantal Biebclubs uitbreiden
- Voorlezen naar pleegzorg uitbreiden
- Leeskringen inventariseren, ondersteunen en uitbreiden naar alle gemeenten
- Literaire lezingen organiseren
- Lezen promoten en klantenwerving, folderen in buurt en dorpskernen
- Collectiebeheer afbouwen naar 3.5 band per 0-4jarige/1.0 band per volwassen en provinciale/ landelijke collectie aansluiting
- Zelffinanciering ofwel het ontwikkelen van een earned income strategie
- Fondsen voor projectfinanciering inventariseren en actief benaderen
- Speerpunten programmalijn Lezen staan op website van de WFB
- Externe PR (website, Facebook, krant, nieuwsrubriek, schoolkrant) mogelijkheden inventariseren en standaard betrekken in de organisatie van activiteiten

“Bijna alles dat groot is, is gedaan door jongeren.” Benjamin Disraeli

Programmalijn 2: Leren

De ontwikkeling van de digitale overheid 2017, participatiesamenleving en 3D decentralisatie bij gemeenten stellen hoge eisen aan de zelfredzaamheid van burgers. Voor deelname aan het maatschappelijk verkeer is het belangrijk dat inwoners van Westfriesland in staat worden gesteld om betrouwbare informatie te vinden. Bij een aantal kwetsbare groepen zijn de vereiste competenties niet vanzelfsprekend aanwezig waardoor zij op afstand komen te staan en (digitale) uitsluiting een reële bedreiging vormt. De meest kwetsbare jongeren hebben een schoolcarrière in het speciaal- en praktijkonderwijs. De bibliotheek kan met de inzet van Leesconsulenten jongeren aanmoedigen en ondersteunen in beter lezen en leren. Lees- en mediaconsulenten zijn onderdeel van de Bibliotheek op School (dBOS).

De Bibliotheek op School

De Bibliotheek op school (dBOS) is een landelijke aanpak voor het primair onderwijs waarin bibliotheken en scholen structureel samenwerken aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Doel is kinderen stimuleren meer te lezen en digitaal vaardiger te worden op school en thuis.

Met *Schoolwise* hebben scholen in Westfriesland toegang tot een volwaardige (digitale) mediatheek. De leerlingen hebben online toegang tot een afgeschermd kindercollectie en de online catalogus van de Westfriesse Bibliotheek en daarmee een enorme collectie van meer dan 100.000 jeugdonderwerpen tot hun beschikking.

Cultureren

De bibliotheek heeft samenwerkingsverbanden met culturele instellingen. *Cultureren* is er daar één van en staat voor leren dóór, met en van cultuur. Zij werkt hiertoe intensief samen met de regionale cultuuraanbieder De Blauwe Schuit en verder in coproducties met het Westfries Museum, Cinema Oostereiland en de Historische Verenigingen. De kennis wordt gebundeld, met als resultaat een aantrekkelijk aanbod voor basisscholen waarin kinderen cultuur actief beleven.

Cultureren is een project in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit en wordt mogelijk gemaakt door een 4-jarige projectsubsidie vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Provincie Noord-Holland. Cultureren is een project van de zeven Westfriesse gemeenten In Stede Broec is het project vanaf 2015 van start gegaan, de gemeente Koggenland volgt.

Een voorbeeld van een culturele activiteit in combinatie met digitalisering is de *Scratch-les* op school. Er wordt op verschillende scholen in Enkhuizen scratch-les in de klas georganiseerd. Leerkrachten hebben hiertoe de training: *To Game or not to Game* gevolgd, dat ontwikkeld is door de bibliotheek, Cinema Oostereiland en stichting Scratch. Scratch is een softwareprogramma waarmee men leert hoe computers werken. De speelse presentatie, alsof je met lego aan het bouwen bent, maakt het toegankelijk voor iedereen die kan lezen. Het toepassingsgebied is zeer uitgebreid, van animatie, rekenen, verhalen tot games, simulatie en muziek. Kinderen reageren enthousiast, verzinnen eigen verhaallijnen en vertalen die in animaties. Ieder kind heeft een eigen account zodat zij of hij thuis verder kan met zijn het zelfgemaakte programma. Taal, creativiteit en digitale vaardigheden komen zo op een hele aantrekkelijke manier samen.

Informeel leren/ volwassen

Volwasseneneducatie biedt ondersteuning in digitale educatie aan inwoners van Westfriesland. Activiteiten in de vorm van non-formele educatie is Klik & Tik. Met de computercursus Klik & Tik leert men de basistechnieken van effectief computer- en email gebruik.

Informeel leren/ jeugd

De Westfriese Bibliotheek wil een belangrijke rol spelen in het aanbod van informeel leren voor de jeugd. Het gaat hierbij om onderwerpen die niet op scholen in de klas worden geleerd.

Kinderen die jong kennismaken met persoonlijk leiderschap, de kracht van gedachten en die weten hoe ze hun geluksgevoel kunnen beïnvloeden hebben een positievere levenshouding. Dit geeft een stevige basis, die hen en anderen inspireert het verschil te maken in de samenleving van morgen. Een kind kan pas samenwerken, samenleven en goed zijn voor een ander als het goed gaat met het kind zelf.

Inmiddels hebben in Nederland al meer dan 18.000 kinderen *Lessen in geluk* gekregen via Geluuskoffer. Geluuskoffer is een organisatie die zich richt op de individuele emotionele ontwikkeling van kinderen, gebaseerd op de wetenschap van de positieve psychologie.

Sociaal domein

In de plannen van de overheid wordt gesproken over zelfredzaamheid van de burger. Daar zijn lezen, schrijven en digitale vaardigheden voor nodig. Het gaat om activiteiten die de *eigen kracht* van burgers bevorderen. De bibliotheek is bij uitstek de partij om de zelfredzaamheid van burgers te vergroten door hen meer digitaal vaardig te maken en het percentage laaggeletterden te verminderen door taallessen en leesbevorderingsactiviteiten.

Bestrijding Laaggeletterdheid

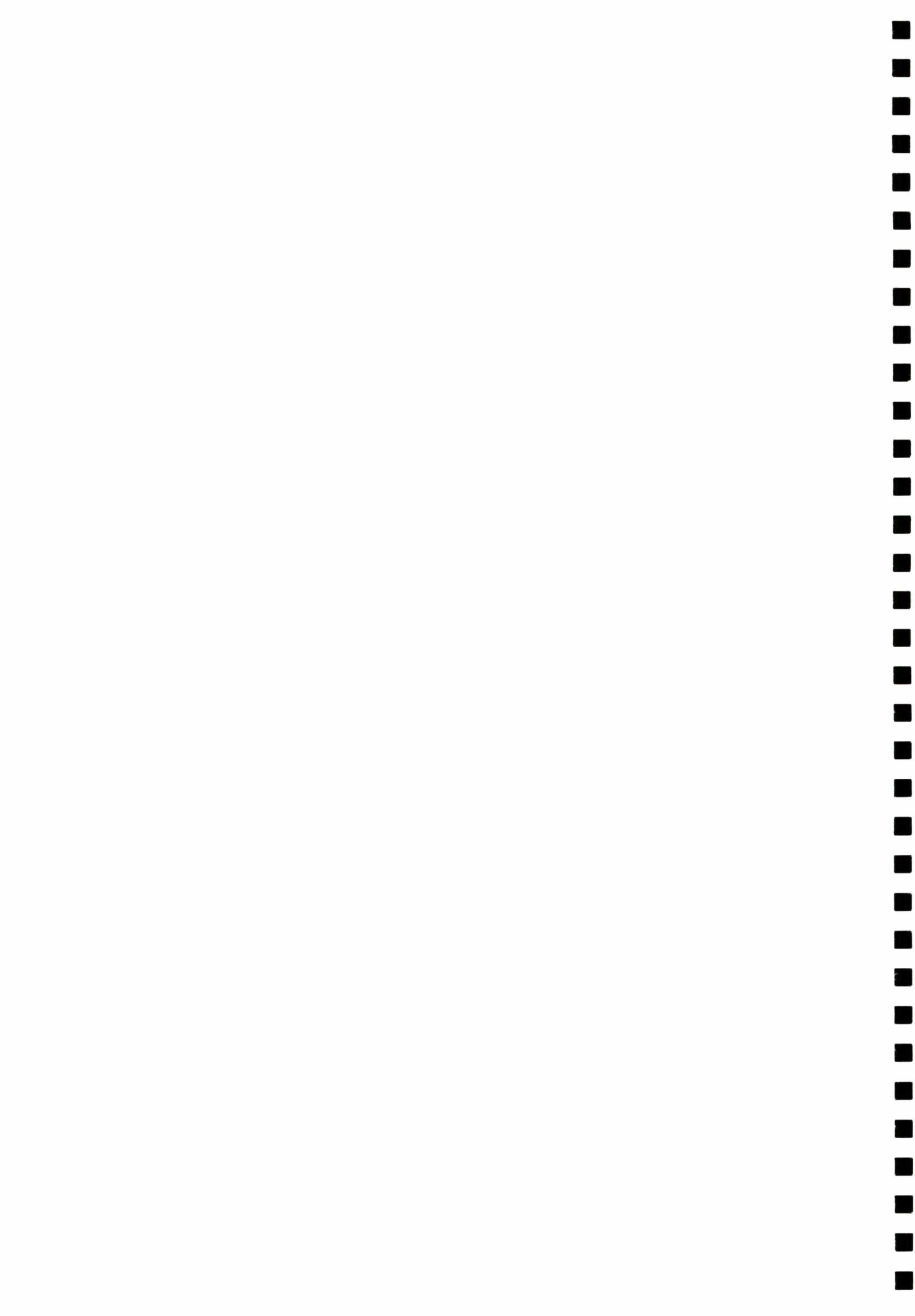
West-Friesland telt ongeveer 134.000 inwoners. Hiervan zijn ruim 10.000 mensen laaggeletterd (13% tussen de 16-65 jaar). Dit betekent dat zij moeite hebben met lezen en schrijven. Om deze reden is het Westfriesche Bondgenootschap tegen Laaggeletterdheid opgericht met als doel erkenning van laaggeletterdheid en het bereiken van de doelgroep laaggeletterden. In samenwerking met gemeenten, welzijn en onderwijs wordt gewerkt aan het verbeteren van de taal-, lees- en mediavaardigheid. Een initiatief hiertoe is Het *Taalhuis*, een eerstelijns loket voor laaggeletterden en taalvrijwilligers dat vraag en aanbod met elkaar verbindt.

Taalpunt

Het *Taalpunt* organiseert activiteiten ter verbetering van het taalniveau voor anderstalige. *SamenSprak* is een initiatief dat anderstalige koppelt aan vrijwilligers om het spreken en begrijpen van de Nederlandse taal te verbeteren. *Conversatielessen* zijn bedoeld voor anderstaligen die de basis van de Nederlandse taal beheersen. Met elkaar, onder begeleiding van een docent, worden verschillende onderwerpen besproken. In het kader van inburgering is het project *Taalcoach* van start gegaan. In dit project worden vrijwilligers van de bibliotheek als *taalmaatjes* gekoppeld aan inburgeraars. Dit ter kennismaking van de Nederlandse taal en cultuur. Alle projecten en activiteiten hebben uiteindelijk als doel om het taalniveau te verhogen.

Leesbevordering specifiek

De Westfriesche Bibliotheek heeft een specifiek aanbod ontwikkeld voor wie lezen van een gedrukt boek of tekst moeilijk of onmogelijk vindt vanwege een visuele beperking of dyslexie. *Makkelijk Lezen Plein* is bijvoorbeeld speciaal voor kinderen met dyslexie. XL grootletterboeken worden speciaal voor mensen met een visuele beperking gedrukt. Het lettertype is ruim twee keer zo groot als de letters in gewone romans.

Digisterker

Samenwerking met de Belastingdienst uit zich in Digisterker. Digisterker is een cursus gericht op het leren omgaan met DigiD, overheidssites en het gemeentelijke digitaal loket. De cursus is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor een succesvolle implementatie van het programma Digitale overheid 2017. Op landelijk niveau heeft de Koninklijke Bibliotheek voor alle bibliotheken de licentiekosten voor Digisterker met ingang van 2016 voor 3 jaar afgekocht. De Westfriesche Bibliotheek wil in zes gemeenten de cursus Digisterker opzetten. De cursus wordt gegeven door gecertificeerde Digisterker-coaches en ondersteund door getrainde vrijwilligers van de bibliotheek.

Speerpunten programmalijs Leren

- Lees- en mediaconsulenten dBOS uitbreiden van BO en VO naar speciaal basisonderwijs
- Projecten tegen Laaggeletterdheid uitbreiden (regionaal dekkend)
- Taalhuis West-Friesland (regionaal dekkend)
- Klik & Tik (regionaal dekkend)
- Geluiskoffer regionaal introduceren
- Taalcoaches project (regionaal dekkend)
- Digisterker opzetten en introduceren
- Cultureren/ digitale vaardigheden jeugd continueren 2017-2019
- Speerpunten programmalijs Leren staan op website van de bibliotheek
- Trainingen vanuit sociaal domein organiseren
- Podium bieden aan lokale ondernemers

Programmalijn 3: Verbinden

De manier waarop kennis zich ontwikkelt is als een organisch proces en continue in beweging. Informeren neemt steeds meer de vorm aan van delen waarbij het onderscheid tussen bijvoorbeeld de auteur, lezer en uitgever, consument en producent vervaagt. Leren vindt steeds vaker plaats buiten de formele structuren en in een sociaal proces. Gestimuleerd door moderne communicatietechnieken gaat men zich steeds vaker horizontaal, landelijk, soms wereldwijd en op informele wijze rond bepaalde onderwerpen en interesses organiseren. Onderlinge connecties, kennisdeling en samenwerking worden als belangrijk ervaren; er wordt steeds vaker een beroep gedaan op de denkkraft van de community voor antwoorden op vragen, het genereren van creativiteit en het realiseren van innovatie.

Huis van Ontwikkeling versus Huis van Ontmoeting

Het huis van *Ontmoeting* kan worden gezien als de fysieke plek waar de collectie staat opgesteld en waar plek is voor initiatieven en ontmoetingen. Een vindplaats, waar dienstverlening centraal staat. Het huis van *Ontwikkeling* kan worden opgevat als een netwerkorganisatie en vindt plaats aan de achterkant van de organisatie. Een samenwerkingsverband tussen verschillende partners die in dienst staan van het Huis van Ontmoeting.

Met het oog op de toekomst wil de bibliotheek in samenwerking met partners uit het sociaal, cultureel en welzijnsdomein een activiteitenprogramma online ontwikkelen. Daarnaast wordt een eigen programmering ontwikkeld. Voor de zichtbaarheid wordt de programmering door medewerkers en vrijwilligers in stad, dorp en wijk onder de aandacht gebracht. Het programma-aanbod zal betrekking hebben op lezen, leren en informeren. De bibliotheekvestigingen of ontmoetingshuizen fungeren niet alleen als vrijplaats waar alle leeftijdsgroepen elkaar ontmoeten en informeren, ook biedt zij ruimte voor lokale en regionale initiatieven. Als *Hart* van de dorpsgemeenschap is samenwerking met lokale amateurverenigingen vanzelfsprekend; zij kunnen bijzonder gebaat zijn bij de bibliotheek, haar ruimte en voorzieningen. Huis van Ontmoeting waar voorstellingen en uitvoeringen op het gebied van dans, muziek en toneel plaatsvinden. Dichtbij, vertrouwd en kleinschalig. Bij ieder initiatief kunnen boeken, tijdschriften of andere materialen (dvd/cd/usb) als een waardevolle aanvulling dienen. De lokale gids en agendafunctie van de bibliotheek daarmee een prominente plaats in. Faciliterend aan de ontmoetingsfunctie onderzoeken we de mogelijkheden voor eenvoudige catering volgens het concept van Bibliotheek Hoorn. De bibliotheek levert een belangrijke bijdrage aan persoonlijke ontwikkeling, ontmoeting, participatie en het voorkomen van uitsluiting en eenzaamheid.

"Cultuur is de levensstijl van de samenleving." Pieter Jan Bouman

Sociaal Domein	Functie WFB	Taken/faciliteren	Partners
Passend onderwijs	Programmalijn lezen:	WFB zelf	
	- Leesbevordering voorkomen leesachterstand - Ondersteunen scholen, kinderopvang op taalontwikkeling	- BoekStart - Klik & Tik - Makkelijk Lezen Plein - Leesconsulenten - dBOS/ VO - Workshop professionals Faciliterend; Speel-o-theek WonenPlus Het Streekpunt CJG	BO-cholen VO-scholen Speciaal onderwijs Kinderopvang CJG
Participatie	Programmalijn leren:	WBF zelf	
	- Bestrijding laaggeletterdheid - Inburgering - Bevordering mediawijsheid - Pers.ontwikkeling	- Taalcoach - Taalhuis - Taalmaatje - Digisterker/ digitale overheid - Biebclubs Faciliterend; Ruimte aanbieden informeel taalonderwijs Netwerkcafé	Fiolet taalinstituut Vrijwilligerscentrale Stichting Lezen en schrijven Basisscholen
WMO	Programmalijn verbinden:	WFB	
	Ontmoeting Sociale cohesie Bestrijding eenzaamheid	Literaire activiteiten Welzijn activiteiten Boekendienst aan huis Faciliterend; Ruimte voor lokale/regionale activiteiten aansluitend op de vraag en behoefte	Welzijnsorganisaties Gemeenten Zorgcentra Dorpsraden Verenigingen Bewonersinitiatieven

Uitleenfunctie

De ontwikkelhuizen zijn multifunctioneel ingericht waardoor uitbreiding van de openingstijden mogelijk wordt. Denk hierbij aan onbemand open zijn voor bezoekers terwijl andere activiteiten plaatsvinden. De inzet van vrijwilligers kan eveneens een belangrijke rol spelen. Momenteel wordt onderscheid gemaakt tussen zelfbedieningsuren met inzet van vrijwilligers met ondersteuning van een servicemedewerker. Daarnaast full-service uren met betaalde medewerkers. In de ontwikkeling naar multifunctioneel gebruik worden ruime openingstijden en de mogelijkheden naar onbemande openingstijden met beperkte dienstverlening onderzocht en ingevoerd.

Vrijwilligers

Vrijwilligers ondersteunen de bibliotheek op vele manieren. Zo lezen vrijwilligers voor op peuterspeelzalen, basisscholen en bij senioren. Helpen zij bij uitlending in verzorgingshuizen. En ontvangen leden die niet naar de Bibliotheek kunnen komen, boeken via de Boekendienst aan huis. Ook Voorlezen in de Pleegzorg aan pleegzorgkinderen verdient de aandacht. In het kader van gastvrijheid kunnen vrijwilligers al dan niet onder begeleiding van een professional als gastvrouw/heer in alle vestigingen worden ingezet.

360 vrijwilligers (200 kinderen en 60 volwassenen), jong en oud maakt dit brede aanbod van dienstverlening mogelijk. Om binding met vrijwilligers en verbinding met de bibliotheek te consolideren is het zinvol om de inzet van een beloningsstelsel (Attentie voor een Attentie!) te onderzoeken. Sponsoring, ruildiensten of een scholingsaanbod voor vrijwilligers zijn interessante opties en de moeite waard voor onderzoek. Momenteel wordt een nieuw vrijwilligersbeleid ontwikkeld.

Speerpunten programmalijn Verbinden

- Programmering online zetten, via social media delen. Voor inwoners die niet online zijn wordt maandelijks een agenda in de lokale krant gepubliceerd
- Voor promotie van activiteiten en werving folderen in stad, dorp en wijk.
- Spreiding van vindplaatsen voor multifunctioneel gebruik
- Gidsfunctie maakt onderdeel uit van de dienstverlening en programmering
- Opstellen activiteitenagenda per kern
- Beloningssysteem/beleid vrijwilligers ontwikkelen
- Catering onderzoeken
- Speerpunten programmalijn Verbinding staan op website van de bibliotheek
- Openingstijden uitbreiden met vrijwilligers en/of medewerkers van cultuur en welzijn

Programmalijnen; lezen, leren, verbinden in relatie tot jeugd

Jeugd heeft de toekomst en loopt als een rode draad door het geheel. In alle programmalijnen zijn activiteiten en/of projecten voor jeugd ontwikkeld en inzichtelijk gemaakt.

Wat betekent het voor beleid en organisatie

De bibliotheek zal meer naar een ondernemende organisatie toegroeien. Sturing op resultaten, competenties, teamtaken en rollen maken onderdeel uit van een ondernemende organisatie. In 2015 heeft de bibliotheek deelgenomen aan een landelijk scholingsproject *Wijzer Werven*, waarmee

medewerkers gecoacht en geschoold zijn in het versterken van het maatschappelijk- en cultureel ondernemerschap.

Om vervolgens de taal, mindset en zelfsturing van ondernemerschap in het kader van “duurzaam vooruit” te ontwikkelen heeft minister Ascher 425 trainings- en scholingstrajecten op het gebied van ondernemerschap gerealiseerd. Ascher heeft tot 2017 middelen ter beschikking gesteld voor de ondersteuning van duurzame inzetbaarheid. In het kader van professionalisering is het voorstel medewerkers ook in 2016 op het gebied van ondernemerschap te trainen.

Van aanbod naar vraaggericht

De vraag vanuit zes gemeenten wordt ingegeven door nieuwe ontwikkelingen en ervaringen in de samenleving. Een professioneel aanbod volstaat alleen als zij antwoord geeft op de vraag. **Het** aanbod kan vanuit het professionele veld (bijvoorbeeld het onderwijs) leden en bezoekers bijgesteld of aangevuld worden. Daarom is het belangrijk dat de bibliotheek de leden en bezoekers goed kent. Zij zijn de klanten, informatieleveranciers en collectiebeheerders. Uitgangspunt blijft dat het aanbod een literaire en leesstimulerende basiscollectie bevat en de digitale dienstverlening een hoogwaardige kwaliteit heeft, afgestemd op de verschillende doelgroepen inclusief de kwetsbare doelgroep.

Een laatste opmerking hierbij is dat de toon en sfeer binnen de organisatie dienstverlenend, vragend en uitnodigend is. Dit geldt ook voor de website, de interne en externe communicatie. Een voorbeeld met betrekking tot doorvoeren van een uitnodigende maatregel is het onderdeel boetes. Boetes worden veelal als inkomsten gezien, de uitgavenkant van boetes worden daarentegen minder vaak genoemd. Bibliotheek Rivierenland, heeft de mening dat de inkomsten niet opwegen tegen de kosten en heeft een boetevrije bibliotheek ingevoerd:

“Bibliotheek Rivierenland als boetevrije bibliotheek. Klanten krijgen na het verlopen van de uitleentermijn (en twee inlever herinneringen) een zogenaamde ‘vrolijke brief thuisgestuurd waarin hen gevraagd wordt of ze het boek willen kopen (omdat ze het kennelijk graag willen houden) of het anders nog even terug willen brengen. Want dan blijft de bibliotheekcollectie op peil. Dit zonder boete natuurlijk. De klant reageert mede door de positieve in plaats van bestraffende toonzetting van de brief erg goed. De boeken worden ingeleverd en de klant is blij geen boete te betalen, en leent als tevreden klant weer nieuwe boeken.”

Ter afronding

Zoals in het begin gezegd biedt de ontwikkeling van het Culturele Westfrieze Netwerk en de ontwikkeling van de Westfrieze bibliotheken interessante kansen en mogelijkheden voor elkaar.

Zoals de naam Cultureel Netwerk veronderstelt richt deze zich op het culturele domein. De bundeling van culturele activiteiten in Westfriesland. De bibliotheek als het huis van Ontwikkeling wil breder zijn. Het omvat naast cultuur ook onderwijs, ondernemerschap, talent en media (digitaal) ontwikkeling. Bijna vanzelfsprekend raken de activiteiten van het ontwikkelhuis ook het sociaal domein, wonen en welzijn, sport, zorg, MKB en participatie. In de verdere ontwikkeling onderzoeken we die extra mogelijkheden.

Dit document kijkt naar bestaand aanbod en nieuwe mogelijkheden voor de toekomst. Subsidie, eigen inkomsten, samenwerking en vrijwillige inzet maken veel mogelijk en bepalen mede het tempo waarin ontwikkelingen werkelijkheid worden. Duurzame financiering met een vast bedrag per inwoner gaat hand in hand met forse tussentijdse bezuiniging. Die gaan op hun beurt en in combinatie met verandering en reorganisatie binnen de bibliotheek het tempo van de ontwikkeling mee bepalen. Dit voorjaar zal de bibliotheek de financiële onderlegger en tijdplanning nader invullen.

“De dichter is het hart van de wereld.” Joseph von Eichendorff

“Als je faalt te plannen, dan plan je te falen” Nisandeh

De Westfriesse bibliotheken als ontwikkelhuizen; het kloppende Hart van West-Friesland betreft een concept. **Het** streven is een koers uitzetten; een stip op de horizon plaatsen. De toekomst bepaalt uiteindelijk of het daar komt of niet. Mocht blijken dat de planning van het gekozen plan niet haalbaar is, aanvaard dan het falen. In de aanvaarding en onzekerheid ontstaat openheid voor het ontdekken van een nieuwe koers; een richting die past.

Bronnen

Bibliotheek van de toekomst: knooppunt voor kennis, contact en cultuur/ Commissie Cohen, Den-Haag, 2014

Het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) heeft een externe commissie, onder voorzitterschap van Job Cohen, gevraagd om een toekomstperspectief te ontwikkelen voor de openbare bibliotheek in 2025. In januari 2014 is de hieruit voortgekomen publicatie 'Bibliotheek van de toekomst knooppunt voor kennis, contact en cultuur' aangeboden aan minister Jet Bussemaker van het Ministerie van OCW en Kars Veling, voorzitter van de VOB. Doel van de publicatie is zowel bibliotheken en gemeenten, als de provinciale en landelijke overheid, houvast te bieden bij het maken van keuzes voor de toekomst.

VOB : Ondernemerschap in een veranderend subsidiebeleid, rapport onderzoek bezuinigingen & cultureel ondernemerschap in de bibliotheeksector, 2015

Wergroep WCN, vanuit 6 gemeenten naar een verhaal, overleg 26 januari 2016

Meerjarenbeleidskompas Bibliotheek Bollenstreek, 2016-2019

VNG Handreiking lokaal bibliotheekbeleid, 2015

Website: Sixsigma.nl

Website: fairworld.nl/ Sociaal en Cultureel Ondernemen, 2016

Website: Vereniging Openbare Bibliotheken, ondernemerschap, 2015

Website: Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), 1 januari 2015

Website: Westfriesse bibliotheken, 2016

Website: Stichting Nieuwe Kans, 2016

Website: Gelukskoffer, 2016

Website: De Bibliotheek levert waarde, VOB, missie, 2012

Website: Bibliotheek Werk een branche in transitie, openbare bibliotheken, 2016

Stede Broec, 29 maart 2016

Ideeën en projecten tablet

Huis van Ontmoeting Leestafels/ sociaal leescafé / Seats2meet

De bibliotheek heeft op iedere vestiging een leestafel. Er is gratis WIFI en het is mogelijk om kranten en tijdschriften te lezen, een consumptie te nuttigen en een goed gesprek te voeren. Aan tafel ontmoet je elkaar.

Huis van Ontwikkeling Netwerkpartners

Iedere kern heeft een eigen maatschappelijk netwerk, stakeholders, plannen en vragen. Samen met de partners zoeken we naar de juiste samenstelling en programma's. Mogelijke samenwerkingspartners:

Cultuur

Muziekscholen
Postkantoor Stede Broec
Westfries Museum, Museum van de 20^e Eeuw
Archeologische Dienst Hoorn
Westfries Archief
Historische verenigingen
Centrum voor Kunsten Blauwe Schuit, Hoorn
Theater Enkhuizen, Stede Broec, Wadway en Aartswoud Medemblik
Filmhuis Hoorn en Enkhuizen
Museum; Kasteel Radboud Medemblik, Zuiderzee museum Enkhuizen, Bakkers Museum Medeblik.

Zorg en Welzijn

GGZ/GGD/CJG
Steunpunt voor ouderen
Senioren school Enkhuizen, Streekpunt Hoogkarspel, Wijksteunpunt Opmeer
Vrouwenverenigingen

Werk en inkomen

Opleidingsniveau en arbeidskansen vergroten
Sociale werkplaatsen, WerkSaam, UWV (verplichte tegenprestatie naar vermogen) uitzendbureau, Noppes
Kamer van Koophandel

Wonen

Welwonen
Woningcorporaties
Woonzorghuizen

Huis van Ontmoeting/Huis van Ontwikkeling Verhuur ruimte

In de Huizen van Ontmoeting van de bibliotheek is het mogelijk ruimtes tegen een aantrekkelijke prijs te huren voor het geven van uitvoeringen, optredens, vergaderingen, coaching gesprekken, workshops, trainingen, cursussen. Ook het vieren van kinderverjaardagen met speciaal feestelijke activiteiten behoort tot de mogelijkheden.

Huis van Ontmoeting Activiteiten

De participatiewet/ Werk en inkomen

Doel is vergroten van arbeidskansen op de arbeidsmarkt

Sollicitatietraining en leren solliciteren via LinkedIn

Talentontwikkeling door inzet van zelfstandige pasafgestudeerde coaches

Open-Coffee, netwerkbijeenkomst voor ondernemers

Ondernemers bijeenkomst volgens train de trainers principe

Digisterker

Cultuur

Jeugd kennis laten maken met cultuur

Cultuureducatie met kwaliteit; Cultuleren

Algemeen

E-community opzetten

Sociaal Domein/ Lezen

Bestrijding van laaggeletterdheid

Digisterker

Huiswerkbegeleiding/ huiswerkklas

Eenzaamheid project

Lezen

Aan de praat met een boek, project

Aangepast lezen, project

Gesproken boek, project

De kunst van lezen, project

Voorlezen in de Pleegzorg aan pleegzorgkinderen

WMO

Doelstelling is bevorderen van onder anderen vrijwilligers

WFB werkt met inzet van vrijwilligers aan de ontwikkeling van WFB

Educatie en School

Oefenen in presenteren, succesvol presteren in presentatie

Huis van ontmoeting Vluchtelingen

Als vluchteling op zoek naar nieuwe ontmoeting. Op *Bibliotheekblad* worden oproepen gedaan en ideeën geopperd. Als lokale bibliotheek kunnen we meehelpen. Bibliotheken in den landen hebben al initiatieven genomen. De Koninklijke Bibliotheek onderzoekt via het Centraal Opvang Asielzoekers (COA) naar mogelijkheden om een helpende hand te bieden. De bibliotheek is neutrale plek voor vluchtelingen waar ze met hun familie en vrienden thuis of ergens in de wereld contact kunnen maken, het nieuws kunnen volgen, of met elkaar koffie kunnen drinken. Ook het ontmoeten van elkaar en anderen kan waardevol zijn. De vraag is wat kan de bibliotheek in regionaal verband als Hart van West-Friesland voor vluchtelingen betekenen. In samenwerking met Vluchtelingenwerk wordt in de crisisopvang al voorgelezen.

“Boeken zijn niet bedoeld als meubilair, maar er is niets anders dat een huis zo prachtig meubileert.” **Henry Ward Beecher**

Colofon

Uitgave

Westfrieze Bibliotheken

Concept en redactie

Rosalie de Jonge

Met dank aan de medewerkers van de
Bibliotheek voor hun inbreng en aanvulling.

Vormgeving en redactie

Brecht Macco

Drukwerk

Dijkprint Andijk

Contactgegevens

Westfrieze Bibliotheken

Stationslaan 2

1611KZ Bovenkarspel

Telefoon: 0228 743943

www.westfriesebibliotheken.nl

E-mail: klantenservice@westfriesebibliotheken.nl

Facebook: www.facebook.com/westfriesebibliotheken

Twitter: [@wfbibliotheken](https://twitter.com/wfbibliotheken)

Instagram: www.instagram.com/wfbieb